

píše **Michaela Milá**
mila@rkhlask.sk

Tragická, ale najvýznamnejšia

Minulý týždeň – 27. októbra sme si pripomenuli 113. výročie Černovskej tragédie. Možno táto udalosť tento rok máličko zanikla vo víre aktuálnych celoslovenských problémov, zároveň, v súvislosti s vládnymi nariadeniami a opatreniami určite nemohla byť uctená v takom rozsahu, ako bolo zvykom. My sme sa o Černovskej tragédii zhovorali s Patrikom Habom, poslancom za túto mestskú časť.

Krvavá siréna

Ako ju vidí? „Udalosti súvisiace s posvätením nášho kostola z októbra 1907 považujem za historicky najsmutnejšiu, ale zároveň najvýznamnejšiu udalosť v histórii Černošice a dovoľm si povedať, že aj celého Ružomberka. Tragické vyvrcholenie troch písomných prosieb Černovcov smerom k biskupovi Párvymu, aby preložil posviacku nového kostola do času, kým sa jej nebude môcť zúčastniť aj ich rodák a hlavný iniciátor stavby kostola Andrej Hlinka, boli krvavou sirénou celému svetu, hlásiacou neunosný maďarizačný útlak Slovákov vo vte-

dajšom „demokratickom a liberálnom“ Uhorsku.“

Obzretie sa späť

P. Habo v našom rozhovore pripomenul z histórie, že práve vtedajší spišský biskup Alexander Párvy zbavil v tom čase Andreja Hlinku vykonávať kňazské povolanie za jeho angažovanie v prospech slovenského kandidáta na poslanca do uhorského snemu Vavra Šrobára vo voľbách 1906: „Počas a po černošskej masacre bol Andrej Hlinka pozvaný na Moravu a do českých krajín (Kroměříž, Hodonín, Brno a Praha), aby vykonal prednáškové turné o utlačanom slovenskom národe v uhorskej časti habsburskej monarchie. Následne v novembri 1907 bol prijatý predsedom vlády Rakúsko - Uhorska vo Viedni, kde pred ríšskym snemom spolu s poslancom, Slovákom Milanom Hodžom obhajovali tragické udalosti z Černošice.“

Kostol nakoniec posvätil

Po týchto Hlinkových návštevách Čech a Rakúska ho uhorská vláda uväznila na 18 mesiacov a prepustila až po jeho rehabilitácii spišským

biskupom na podnet pápeža, na prosby Ružomberčanov (petícia podpísaná a poslaná 3 500 obyvateľmi), s podporou viacerých svetových osobností (T. G. Masaryk, B. Björnson, L. N. Tolstoj a S. Watson), a najmä s pomocou následníka trónu Rakúsko – Uhorska Františka Ferdinanda priamo u Sv. stolice v Ríme. „Nakoniec, po svojom prepustení, bol Andrej Hlinka poverený spišským biskupom, aby náš kostol Ružencovej Panny Márie v roku 1910 posvätil.“

Ako sa k udalosti stavajú dnešní obyvatelia Černošice? „My Černovci si, rovnako ako naši otcovia, pravidelne s náležitou úctou a vďakou pripomíname tragické udalosti z októbra 1907, pri ktorých zomrelo 15 obyvateľov Černošice a viac ako 55 bolo zranených. Každoročne si pripomíname ich oddanosť k viere a odvážne národné presvedčenie. Pri okrúhlych výročiach pravidelne pripravujeme celonárodný spomienkový program, ktorého súčasťou sú aj zásadné investičné aktivity do farského majetku v Černošici (kostol, fara, kultúrny dom a pamätne historické humno),“ povedal n. P. Habo.

Celonárodný program bol naposledy v roku 2017

Spomenul tiež, že v roku 2010 - na pamiatku 100. výročia od posviacky – bol kostol cirkevne konsekrovaný, vymenili sa nové lavice, doplnilo podlahové kúrenie, opravila vonkajšia fasáda, doplnili sa toalety a plynová kotolňa: „Posledný celonárodný program sme pripravili pri príležitosti 110. výročia Černovskej tragédie v roku 2017. V rámci prípravy sa nám podarilo opraviť poškodené pamätne humno pred kultúrnym domom, vydali sme pamätnú známku a knižnú publikáciu Černošice 1907. Slávnostnú svätú omšu slúžil arcibiskup Cyril Vasil'. V minulosti pri pamätníku černošských martýrov, predseda vlády ČR Milan Hodža, biskup Ján Vojtaššák (1932), Edvard Beneš – prezident ČR (1936), premiér Ján Čarnogurský, prezident Michal Kováč, Ivan Gašparovič.“

Udalosť, ktorá nemala obdobu

Podľa poslanca za Černošice, Pat-

rika Haba, bola Černovská tragédia v tom čase ojedinelá tragická udalosť v Európe - zastrelenie 15 civilistov, mužov, žien, v nedeľu, pred kostolom – taká udalosť nemala vo vtedajšom civilizovanom svete obdobu: „Zdieľam rovnaký názor s viacerými historikmi, ktorí tieto krvavé udalosti hodnotia najmä v rovine „zviditeľnenia“ Slovákov v Európe. Skutočne, dovtedy Európa o našom malom národe nevedela. Poukázala tiež na národnostný útlak, aký v Uhorsku, napriek jeho „demokratickej fasáde“, vládol. A samozrejme, tragédia, ako i následné prednáškové turné Andreja Hlinku v českých krajinách prispelo k zblíženiu slovenského národa s Moravanmi a Čechmi, čo pripravilo pôdu na neskorší vznik prvej ČR a vytýčenie jej hraníc.“

FOTO PATRIK HABO